TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. balandžio 30 d.*

Byloje C-75/08

dėl *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* (Jungtinė Karalystė) 2008 m. vasario 8 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2008 m. vasario 21 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

**The Queen**

**Christopher Mellor** prašymu

prieš

**Secretary of State for Communities and Local Government**,

* Proceso kalba: anglų.

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C.W.A. Timmermans, teisėjai J.-C. Bonichot (pranešėjas), K. Schiemann, P. Kūris ir L. Bay Larsen,

generalinė advokatė Juliane Kokott,
kancleris R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— Christopher Mellor, atstovaujamo baristerio R. Harwood ir solisitoriaus R. Buxton,

— Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos L. Seeboruth,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos P. Oliver ir J.-B. Laignelot,

susipažinęs su 2009 m. sausio 22 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

**Sprendimą**

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1985 m. birželio 27 d. Tarybos direktyvos 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 175, p. 40, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 1 t., p. 248), iš dalies pakeistos 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/35/EB (OL L 156, p. 17, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 7 t., p. 466, toliau – Direktyva 85/337), 4 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant bylą tarp C. Mellor ir *Secretary of State for Communities and Local Government* (toliau – *Secretary of State*) dėl būtinybės motyvuoti kompetentingos nacionalinės institucijos sprendimą neatlikti poveikio aplinkai vertinimo (toliau - PAV), nagrinėjant prašymą išduoti leidimą statyti ligoninę, t. y. įgyvendinti į Direktyvos 85/337 II priedą patenkantį projektą.

## Teisinis pagrindas

*Bendrijos teisės aktai*

3 Direktyvos 85/337 2 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės imasi visų priemonių, reikalingų užtikrinti, kad prieš duodant sutikimą, projektams, galintiems daryti reikšmingą poveikį aplinkai, *inter alia*, dėl savo pobūdžio, masto ar vietos, būtų atliekamas poveikio aplinkai vertinimas.

Šie projektai yra nurodyti 4 straipsnyje.“

4 Direktyvos 85/337 4 straipsnyje numatyta:

„1. Remiantis 2 straipsnio 3 dalimi, I priede išvardyti projektai turi būti vertinami pagal 5–10 straipsnių nuostatas.

2. Remdamosi 2 straipsnio 3 dalimi, valstybės narės:

a) išnagrinėjusios kiekvieną atvejį

arba

b) pagal valstybės narės nustatytas ribas ar kriterijus

nusprendžia, ar projektai, išvardyti II priede, turi būti vertinami pagal 5–11 straipsnių nuostatas.

Valstybės narės gali apsispręsti naudoti abi a ir b punktuose nurodytas procedūras.

3. Kai pagal 2 dalį nagrinėjamas kiekvienas atvejis ar naudojamasi valstybės narės nustatytomis ribomis ar kriterijais, privaloma atsižvelgti į atrankos kriterijus, išvardytus III priede.

4. Valstybės narės privalo užtikrinti, kad visuomenė būtų informuojama apie kompetentingos institucijos sprendimą, priimtą pagal 2 dalį.“

5 Direktyvos 85/337 6 straipsnyje numatyta:

„1. Valstybės narės privalo imtis reikalingų priemonių, užtikrinančių, kad projektu suinteresuotoms institucijoms (kai tų institucijų interesai susiję su jų prisiimta specialia atsakomybe už aplinkos apsaugą) būtų suteikta galimybė pareikšti nuomonę dėl užsakovo pateiktos informacijos ir dėl sutikimo planuojamai veiklai. Valstybės narės paskiria institucijas, su kuriomis konsultuojamasi bendrais ar konkrečiais atvejais. Informacija, surinkta pagal 5 straipsnio nuostatas, turi būti perduota minėtoms institucijoms. Konsultacijos procedūros detales nustato valstybės narės.

2. Atliekant 2 straipsnio 2 dalyje nurodytas sprendimo aplinkos klausimais priėmimo procedūras, visuomenė arba viešais skelbimais, arba kitomis atitinkamomis priemonėmis, pavyzdžiui, elektroninėmis visuomenės informavimo priemonėmis, jei jos prieinamos, iš anksto ir vėliausiai tada, kai tik informacija gali būti pagrįstai teikiama, yra informuojama apie:

a) prašymą dėl leidimo vykdyti planuojamą veiklą;

b) tai, kad projektui taikoma poveikio aplinkai vertinimo procedūra <…>;

<…>

d) galimų sprendimų pobūdį arba, jei jau toks yra, sprendimo projektą;

<…>

f) atitinkamos informacijos gavimo laiką, vietą ir būdą;

g) duomenis apie visuomenės dalyvavimo priemones, parengtas pagal šio straipsnio 5 dalį.

3. Valstybės narės užtikrina, kad tinkamais terminais suinteresuota visuomenė galėtų susipažinti su:

a) pagal 5 straipsnį surinkta informacija;

b) pagal nacionalinės teisės aktus – svarbiausiomis ataskaitomis ir pasiūlymais, pateiktais kompetentingai institucijai ar institucijoms tuo metu, kai suinteresuota visuomenė yra informuota pagal šio straipsnio 2 dalį;

c) pagal 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/4/EB dėl visuomenės galimybių gauti informaciją aplinkos klausimais – šio straipsnio 2 dalyje nenurodyta informacija, kuri yra svarbi priimant sprendimą pagal 8 straipsnį ir kuri tampa prieinama po to, kai suinteresuota visuomenė buvo informuota pagal šio straipsnio 2 dalį.

4. Suinteresuotai visuomenei sudaromos išankstinės ir veiksmingos palankios galimybės dalyvauti 2 straipsnio 2 dalyje nurodytose sprendimo aplinkos klausimais priėmimo procedūrose ir tuo tikslu ji turi teisę reikšti pastabas ir nuomones, kol kompetentingai institucijai ar institucijoms visos pasirinkimo galimybės yra atviros prieš priimant sprendimą dėl leidimo išdavimo vykdyti planuojamą veiklą.

5. Išsamias visuomenės informavimo (pavyzdžiui, informavimą skelbimais tam tikru spinduliu ar skelbimais vietiniuose laikraščiuose) ir konsultavimosi su suinteresuota visuomene (pavyzdžiui, rašytiniais teikimais ar visuomenės apklausos būdu) priemones nustato valstybės narės.

6. Kad būtų pakankamai laiko visuomenei informuoti, o suinteresuotai visuomenei pasirengti ir veiksmingai dalyvauti priimant sprendimą aplinkos klausimais pagal šio straipsnio nuostatas, turi būti numatyti tinkami įvairių etapų terminai.“

6 Direktyvos 85/337 9 straipsnyje numatyta:

„1. Priėmusi sprendimą leisti ar neleisti vykdyti planuojamą veiklą, kompetentinga institucija ar institucijos atitinkama tvarka informuoja apie jį visuomenę ir pasirūpina, kad visuomenei būtų prieinama ši informacija:

— sprendimo turinys ir su juo susijusios sąlygos,

— apsvarsčius suinteresuotos visuomenės išreikštą susirūpinimą ir nuomones – pagrindiniai motyvai ir aplinkybės, kuriais grindžiamas sprendimas, įskaitant informaciją apie visuomenės dalyvavimą,

— prireikus pagrindinių priemonių didesniems neigiamiems padariniams išvengti, sumažinti ir, jei galima, kompensuoti aprašymas.

2. Kompetentinga institucija ar institucijos informuoja kiekvieną valstybę narę, su kuria konsultavosi pagal 7 straipsnį, perduodama jai šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją.

Valstybės narės, su kuriomis buvo konsultuojamasi, užtikrina, kad ta informacija būtų tinkamu būdu prieinama suinteresuotai visuomenei jų teritorijoje.“

7 Direktyvos 85/337 10a straipsnyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad pagal atitinkamą nacionalinę teisinę sistemą suinteresuotos visuomenės nariai:

a) turintys pakankamą interesą, arba alternatyviai;

b) pareikšdami apie teisės pažeidimą, jei valstybės narės administracinio proceso teisė reikalauja to kaip išankstinės sąlygos,

turėtų teisę į peržiūrėjimą teisme ar kitoje įstatymo nustatytoje nepriklausomoje ir nešališkoje institucijoje, kad užginčytų sprendimų, veikimo ar neveikimo, kuriems pagal šią direktyvą taikomos visuomenės dalyvavimo nuostatos, materialinį ar procesinį teisėtumą.

Valstybės narės nustato, kuriame etape sprendimai, veikimas ar neveikimas gali būti ginčijami.

<…>“

*Nacionalinės teisės aktai*

8 PAV reglamentuojančios teisės normos, įtvirtintos Direktyvoje 85/337, iš pradžių į nacionalinę teisę buvo perkeltos 1988 m. Miesto ir kaimo planavimo (poveikio aplinkai vertinimas) taisyklėmis (*The Town and Country Planning (Assessment of Environmental Effects*)) (S. I. 1988/1199).

9 Pirminę Direktyvos 85/337 redakciją iš dalies pakeitus 1997 m. kovo 3 d. Tarybos direktyva 97/11/EB (OL L 73, p. 5, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 3 t., p. 151), šios taisyklės buvo pakeistos 1999 m. Miesto ir kaimo planavimo (poveikio

aplinkai vertinimas) taisyklėmis (*The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (England and Wales) Regulations 1999* (S. I. 1999/293)), iš dalies pakeistomis 2006 m. Miesto ir kaimo planavimo (poveikio aplinkai vertinimas) taisyklėmis (*The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (England and Wales) Regulations 2006* (S. I. 2006/3295) (toliau – PAV taisyklės)).

10 PAV taisyklių 1–3 priedai atitinka Direktyvos 85/337 I–III priedus.

11 PAV taisyklių 2 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „prašymas, dėl kurio reikia įvertinti poveikį aplinkai“ reiškia „prašymą išduoti leidimą statyti planuojamai veiklai, kurią reikia įvertinti poveikio aplinkai atžvilgiu“, t. y. planuojamai veiklai, kurios poveikį aplinkai reikia įvertinti.

12 Remiantis ta pačia nuostata, „planuojama veikla, kurią reikia įvertinti poveikio aplinkai atžvilgiu“ – tai veikla, kuri:

„a) patenka į 1 priedą;

arba

b) patenka į 2 priedą ir dėl įvairių veiksnių, kaip antai jos pobūdis, mastas ar vieta, gali daryti reikšmingą poveikį aplinkai.“

13 Iš PAV taisyklių 2 straipsnio 1 dalies matyti, kad planuojama veikla – tai veikla, kuri „patenka į taisyklių 2 priedą“, kai ji:

„<…> atitinka šio priedo lentelės 1 stulpelyje pateiktą apibūdinimą, kai jai nėra taikoma išimtis ir kai:

a) kuri nors šios veiklos dalis turi būti atlikta jautrioje zonoje;

arba

b) dėl šios planuojamos veiklos viršijama kuri nors šios lentelės 2 stulpelio atitinkamoje dalyje numatyta taikytina riba ar tenkinamas kuris nors iš ten numatytų kriterijų.“

14 PAV taisyklių 2 priedo 10 punkto b papunktis yra susijęs su „miesto plėtros projektais“ (1 stulpelis), kurių teritorija viršija 0,5 hektaro (2 stulpelis).

15 Remiantis PAV taisyklių 2 straipsnio 1 dalies h punktu, išskirtinio kraštovaizdžio zonos (*area of outstanding natural beauty*) yra „jautrios zonos“.

16 Iš PAV taisyklių 4 straipsnio 2 dalies matyti, kad į 2 priedą patenkanti planuojama veikla yra veikla, kurią reikia įvertinti poveikio aplinkai atžvilgiu, t. y. planuojama veikla, kurios poveikį aplinkai reikia įvertinti, kai pareiškėjas savanoriškai pateikia „ataskaitą dėl poveikio aplinkai“ pagal PAV taisykles arba kai vietos planavimo institucija, gavusi prašymą arba savo iniciatyva, pateikia išankstinio patikrinimo nuomonę, kad planuojama veikla yra veikla, kurią reikia įvertinti poveikio aplinkai atžvilgiu.

17 Kai prie prašymo leisti vykdyti planuojamą veiklą, patenkančią į 2 priedą, nėra pridėta ataskaita dėl poveikio aplinkai, sprendimus dėl būtinybės įvertinti poveikį aplinkai priima vietos planavimo institucijos, pateikdamos išankstinio patikrinimo nuomones, ir *Secretary of State*, pateikdamas išankstinio patikrinimo instrukcijas.

18 Pagal PAV taisyklių 2 straipsnio 1 dalį:

— išankstinio patikrinimo nuomonė (*screening opinion*) – tai „kompetentingos planavimo institucijos rašytinė nuomonė dėl to, ar planuojama veikla yra veikla, kurią reikia įvertinti poveikio aplinkai atžvilgiu“ ir

— išankstinio patikrinimo instrukcijos (*screening directions*) – tai „*Secretary of State* pateiktos instrukcijos dėl to, ar planuojama veikla yra veikla, kurią reikia įvertinti poveikio aplinkai atžvilgiu“.

19 Pagal PAV taisyklių 4 straipsnio 3 dalį *Secretary of State* pateiktos išankstinio patikrinimo instrukcijos turi aukštesnę galią nei ataskaitos dėl poveikio aplinkai ar vietos planavimo institucijų priimtos išankstinio patikrinimo nuomonės.

20 Pagal PAV taisyklių 5 straipsnio 4 dalį išankstinio patikrinimo nuomonė turi būti priimta per tris savaites arba per ilgesnį laikotarpį, dėl kurio susitarta su projekto iniciatoriumi.

21 Remiantis PAV taisyklių 5 straipsnio 6 dalimi, jei per teisės aktuose nustatytą terminą institucijos nepriima išankstinio patikrinimo nuomonės arba nuomonėje nurodoma, kad planuojama veikla yra veikla, kurią reikia įvertinti poveikio aplinkai atžvilgiu, asmuo, kuris prašė nuomonės, arba asmuo, kuris pateikė prašymą išduoti leidimą statyti, gali prašyti, kad *Secretary of State* priimtų išankstinio patikrinimo instrukcijas.

22 Pagal PAV taisyklių 4 straipsnio 6 dalį, priėmus išankstino patikrinimo nuomonę ar išankstinio patikrinimo instrukcijas, kuriose planuojama veikla pripažįstama veikla, kurią reikia įvertinti poveikio aplinkai atžvilgiu, „prie šios nuomonės ar šių instrukcijų pridedamas rašytinis paaiškinimas, aiškiai ir tiksliai pagrindžiantis tokią išvadą“.

23 Pagal PAV taisyklių 4 straipsnio 5 dalį išankstinio patikrinimo sprendimuose turi būti atsižvelgiama į PAV taisyklių 3 priede išvardytus patikrinimo kriterijus.

24 Tarp PAV taisyklių 3 priede nurodytų kriterijų yra:

1. „Planuojamos veiklos pobūdis“.

2. „Planuojamos veiklos vieta“.

3. „Galimo poveikio pobūdis“.

25 Tačiau PAV taisyklėse nenumatoma, kad reikia informuoti apie išankstinio patikrinimo nuomonės ar išankstinio patikrinimo instrukcijų, kuriose nagrinėjama planuojama veikla nepripažįstama veikla, kurią reikia įvertinti poveikio aplinkai atžvilgiu, motyvus.

**Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai**

26 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad 2004 m. spalio mėnesį *Partnerships in Care* (toliau – *PiC*) kompetentingai vietos planavimo institucijai *Harrogate Borough Council* (toliau – Taryba) pateikė prašymą dėl leidimo „HMS Forest Moor“ sklype, esančiame kaimo vietovėje išskirtinio kraštovaizdžio zonoje „Nidderdale“ (*Nidderdale Area of Outstanding Natural Beauty*, toliau – Nidderdale zona), kurioje yra buvusi karinio jūrų laivyno bazė, statyti vidutinio saugumo ligoninę. Leidimas statyti buvo išduotas 2005 m. rugpjūčio mėnesį.

27 Vietos gyventojui pareiškus ieškinį, 2006 m. balandžio 5 d. *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division* sprendimu leidimas statyti buvo panaikintas, remiantis, be kita ko, tuo, kad Taryba nepateikė išankstinio patikrinimo nuomonės dėl to, ar reikia įvertinti poveikį aplinkai.

28 2006 m. liepos 7 d. *PiC* patarėjas planavimo klausimais paprašė Tarybos pateikti išankstinio patikrinimo nuomonę pagal PAV taisyklių 5 straipsnį.

29 Tuomet 2006 m. liepos 24 d. už Nidderdale zonos apsaugą pasisakanti gyventojų grupė (*Residents for the Protection of Nidderdale*) pateikė Tarybai raštą nurodydami, kad buvo būtinas projekto PAV.

30 2006 m. rugpjūčio 25 d. Taryba pateikė išankstinio patikrinimo nuomonę, kad pasiūlytas projektas neturėtų reikšmingo poveikio aplinkai ir kad dėl šios priežasties nėra reikalo atlikti PAV.

31 2006 m. rugsėjo 4 d. C. Mellor už Nidderdale zonos apsaugą pasisakančios gyventojų grupės vardu pateikė Tarybai raštą, nurodydamas, kad išankstinio patikrinimo nuomonėje turėjo būti pripažinta, jog reikia atlikti PAV.

32 2006 m. spalio 3 d. *PiC*, remdamasi 2006 m. rugpjūčio 25 d. Tarybos nuomone, pateikė prašymą išduoti pagrindinėje byloje nagrinėjamą leidimą statyti.

33 2006 m. spalio 20 d. *PiC* patarėjai planavimo klausimais, po to, kai buvo informuoti apie tai, kad Taryba pakeis savo poziciją dėl būtinybės atlikti PAV, pateikė *Government Office for Yorkshire and the Humber* raštą, prašydami, kad *Secretary of State* priimtų išankstinio patikrinimo instrukcijas.

34 2006 m. spalio 23 d. Taryba iš tiesų pakeitė savo poziciją, priimdama naują nuomonę, kurioje, remdamasi C. Mellor nurodyta informacija ir iš naujo pasikonsultavusi, nusprendė, kad reikia atlikti PAV.

35 *PiC* prašymu *Secretary of State* 2006 m. gruodžio 4 d. pateikė paskutinei Tarybos nuomonei prieštaraujančias išankstinio patikrinimo instrukcijas.

36 Konstatavęs, kad nagrinėjamas projektas yra „į 2 priedą patenkantis“ projektas pagal PAV taisykles, *Secretary of State* priėmė tokį sprendimą:

„<…> atsižvelgus į PAV taisyklių 3 priede išvardytus atrankos kriterijus bei C. Mellor už *Nidderdale* zonos apsaugą pasisakančios gyventojų grupės vardu išreikštą protestą, *Secretary of State* mano, kad projektas, atsižvelgiant į jo pobūdį, dydį ir vietą, negali daryti reikšmingo poveikio aplinkai.

Todėl *Secretary of State*, naudodamasis įgaliojimais, kuriuos jam suteikia PAV taisyklių 6 straipsnio 4 dalis, nutaria, kad Jūsų prašyme ir kartu su juo pateiktuose dokumentuose aprašytas projektas nėra „projektas, kurį reikia įvertinti poveikio aplinkai atžvilgiu“ pagal PAV taisykles. Todėl Jūs išsaugote visas su projektu susijusias statybos teises, kurios gali būti suteiktos pagal *Town and Country Planning (General Permitted Development) Order 1995*.

Atsižvelgiant į prieš tai minėtas instrukcijas, prašymas išduoti minėtą leidimą statyti gali būti svarstomas, nepateikiant ataskaitos dėl poveikio aplinkai.“

37 2007 m. vasario 20 d. C. Mellor, siekdamas, kad būtų panaikintos šios išankstinio patikrinimo instrukcijos, pareiškė ieškinį *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division* dėl *Secretary of State* sprendimo.

38 *High Court*, manydamas, jog teismo praktikoje, *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* 1998 m. priėmus sprendimą *R prieš Secretary of State for Environnement, Transport and Regions ex p Marson*, yra nustatyta, kad, pirma, nereikia pagrįsti atsisakymo nurodyti atlikti PAV ir, antra, kai instrukcijų pagrindimas yra privalomas, pakanka įprastai teikiamo *Secretary of State* pagrindimo, atmetė ieškinį nepriimdamas sprendimo dėl esmės.

39 Šiomis aplinkybėmis bylą iš esmės nagrinėjantis *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar pagal (Direktyvos 85/337/EEB) 4 straipsnį valstybės narės privalo informuoti visuomenę apie priimto sprendimo, kuriame padaryta išvada, kad projekto, kuris patenka į (šios direktyvos) II priedą, nereikia įvertinti pagal (minėtos) direktyvos 5–10 straipsnius, motyvus?

2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas, ar 2006 m. gruodžio 4 d. *Secretary of State* rašto turinys atitinka šį reikalavimą?

3. Jei atsakymas į antrąjį klausimą būtų neigiamas, kokia tokiomis aplinkybėmis yra reikalavimo nurodyti motyvus apimtis?“

**Dėl prejudicinių klausimų**

*Dėl pirmojo klausimo*

40 Savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar Direktyvos 85/337 4 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad valstybės narės privalo informuoti visuomenę apie sprendimo neatlikti projekto, patenkančio į šios direktyvos II priedą, PAV motyvus.

Teisingumo Teismui pateiktos pastabos

41 Ieškovė pagrindinėje byloje mano, kad sprendimas, kuriame nurodoma, jog nereikia atlikti PAV, turi būti pakankamai pagrįstas tam, kad būtų užtikrinta veiksminga aplinkos ir piliečių teisių teisminė apsauga.

42 Ji teigia, kad šis klausimas jau buvo išnagrinėtas 2004 m. birželio 10 d. Teisingumo Teismo sprendime *Komisija prieš Italiją* (C-87/02, Rink. p. I-5975, 49 punktas), kuriame Teisingumo Teismas pripažino, jog Italijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų, nes nepagrindė nutarimo, kad toje byloje nagrinėtos veiklos atžvilgiu nereikia atlikti PAV.

43 Be to, ji pabrėžia, kad šios nuomonės pagrįstumą patvirtina 1997 m. padaryti Direktyvos 85/337 pakeitimai. Po šių pakeitimų direktyva, kaip matyti iš jos 4 straipsnio 3 dalies, nustatoma, kad kompetentinga institucija, spręsdama, ar į minėtos direktyvos II priedą patenkantį projektą reikia įvertinti poveikio aplinkai atžvilgiu, turi atsižvelgti į šios

direktyvos III priede išvardytus reikšmingus atrankos kriterijus, o pagal minėto 4 straipsnio 4 dalies nuostatas reikalaujama, kad apie sprendimą atlikti PAV ar jo neatlikti būtų informuojama visuomenė. Tačiau visuomenė negali įvertinti tokio sprendimo teisėtumo, jei ji nėra informuota apie šio sprendimo motyvus.

44 Jungtinės Karalystės vyriausybė pažymi, kad, pirma, priešingai nei kitos Bendrijos antrinės teisės nuostatos aplinkosaugos srityje, Direktyvos 85/337 4 straipsnis neįpareigoja motyvuoti sprendimo dėl to, ar reikia atlikti PAV. Iš to ji daro išvadą, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas sąmoningai nenumatė pareigos motyvuoti šį sprendimą.

45 Antra, Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė teigia, kad sprendžiant pagrindinėje byloje nagrinėjamą ginčą negalima priimti argumentų, pagrįstų minėtu Teisingumo Teismo sprendimu *Komisija prieš Italiją*, nes byloje, kurioje buvo priimtas minėtas sprendimas, įsipareigojimų neįvykdymo pripažinimas buvo pagrįstas tuo, jog nebuvo nieko, kas leistų įsitikinti, kad kompetentinga institucija, remdamasi pagal Direktyvos 85/337 4 straipsnio 2 dalį priimtais nacionalinės teisės aktais, iš tikrųjų įvertino tai, ar nagrinėjamą projektą reikia įvertinti poveikio aplinkai atžvilgiu. Įsipareigojimų neįvykdymo pripažinimas nebuvo susijęs su sprendimo, kuriame padaryta išvada, kad projektas neturi būti taip įvertintas, motyvavimo nebuvimu.

46 Europos Bendrijų Komisija nesutinka su tuo, kaip minėtą sprendimą *Komisija prieš Italiją* aiškina Jungtinė Karalystė, be kita ko, pažymėdama, kad nors minėto sprendimo 49 punkte nėra pavartotas žodis „motyvavimas“, iš šio punkto aiškiai matyti, jog kompetentinga institucija vienaip ar kitaip turi nurodyti visą informaciją, iš kurios būtų aišku, kad ji rėmėsi tinkamais kriterijais ir atsižvelgė į reikšmingas faktines aplinkybes. Šis reikalavimas prilygsta pareigai motyvuoti.

47 Be to, Komisija teigia, kad dėl Direktyva 97/11 padarytų pakeitimų, ypač dėl valstybių narių pareigos informuoti apie sprendimus atlikti PAV ar jo neatlikti remiantis Direktyvos 85/337 4 straipsnio 4 dalimi, pareiga motyvuoti tokius sprendimus yra juo labiau būtina. Komisijos nuomone, ši pareiga netektų prasmės, jei atitinkami sprendimai nebūtų tinkamai motyvuojami.

Teisingumo Teismo atsakymas

48 Direktyvos 85/337 tikslas, kaip tai nurodyta šios direktyvos penktoje konstatuojamoje dalyje, be kita ko, yra nustatyti valstybės ir privačių projektų, galinčių daryti reikšmingą poveikį aplinkai, bendruosius PAV principus, siekiant papildyti ir koordinuoti leidimo šiems projektams vykdyti išdavimo procedūras.

49 Direktyvoje 85/337 numatyta, kad tam tikrus projektus, kurių sąrašas pateiktas šios direktyvos I priede, privaloma taip įvertinti.

50 Tačiau minėtos direktyvos II priede išvardyti projektai taip turi būti įvertinti, tik kai jie gali daryti reikšmingą poveikį aplinkai, ir Direktyva 85/337 šį klausimą palieka valstybių narių diskrecijai. Vis dėlto minėtą diskreciją riboja šių valstybių pareiga, numatyta Direktyvos 85/337 2 straipsnio 1 dalyje, taip įvertinti projektus, kurie, be kita ko, dėl savo pobūdžio, masto ar vietos gali daryti reikšmingą poveikį aplinkai (šiuo klausimu žr. 1996 m. spalio 24 d. Sprendimo *Kraaijeveld ir kt.* C-72/95, Rink. p. I-5403, 50 punktą ir 2006 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-486/04, Rink. p. I-11025, 53 punktą).

51 Taigi iš Direktyvos 85/337 tikslų neišvengiamai matyti, kad kompetentingos nacionalinės institucijos, nagrinėjančios prašymą išduoti leidimą vykdyti į šios direktyvos II priedą patenkantį projektą, turi konkrečiai išnagrinėti, ar, atsižvelgiant į minėtos direktyvos III priede nurodytus kriterijus, turi būti įvertintas šių projektų poveikis aplinkai.

52 Todėl Teisingumo Teismas minėtame 2004 m. birželio 10 d. Sprendime *Komisija prieš Italiją* konstatavo, kad Italijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvą 85/337, nes iš visų jam pateiktų įrodymų buvo matyti, jog kompetentingos institucijos neatliko Italijos teisės aktuose numatyto būtinumo atlikti vertinimą „išankstinio patikrinimo“ tam, kad būtų užtikrintas Direktyvos 85/337 4 straipsnio 2 ir 3 dalių taikymas.

53 Minėtame sprendime buvo nagrinėjama iš Direktyvos 85/337 4 straipsnio 2 dalies kylanti pareiga įsitikinti, kad projekto nereikia įvertinti poveikio aplinkai atžvilgiu prieš priimant sprendimą neatlikti tokio vertinimo.

54 Kadangi jokiais Teisingumo Teismui pateiktais įrodymais nebuvo įrodyta, kad toks nagrinėjimas buvo atliktas administracinėje procedūroje dėl leidimo vykdyti aplinkkelio projektą išdavimo, Teisingumo Teismas nusprendė, jog nebuvo įvykdyti įsipareigojimai pagal Direktyvą 85/337, kaip nurodė Komisija.

55 Be to, minėto sprendimo 49 punkte Teisingumo Teismas pažymėjo, jog kompetentingos institucijos sprendime, kuriame padaryta išvada, kad projekto charakteristikos

nereikalauja atlikti PAV, turi būti arba prie jo turi būti pridėta visa informacija, leidžianti nustatyti, ar jis pagrįstas pagal Direktyvos 85/337 reikalavimus atliktu adekvačiu išankstiniu patikrinimu.

56 Tačiau nei iš Direktyvos 85/337, nei iš Teisingumo Teismo praktikos (ir ypač iš minėto sprendimo) nematyti, kad pačiame sprendime projekto nevertinti poveikio aplinkai atžvilgiu turi būti nurodyti motyvai, dėl kurių kompetentinga institucija nusprendė, kad vertinimo nereikia atlikti.

57 Vis dėlto iš to išplaukia, kad tretieji asmenys ir susijusios administracinės institucijos turi galėti įsitikinti, jog kompetentinga institucija pagal nacionalinės teisės normas iš tiesų patikrino, ar reikia atlikti PAV.

58 Be to, suinteresuotieji asmenys ir kitos susijusios nacionalinės institucijos turi galėti užtikrinti, prireikus teisminiu būdu, kad būtų vykdoma kompetentingos institucijos pareiga atlikti patikrinimą. Šis reikalavimas gali būti įgyvendintas, kaip pagrindinėje byloje, suteikiant galimybę tiesiogiai pareikšti ieškinį dėl sprendimo neatlikti PAV.

59 Šiuo atžvilgiu veiksminga teisminė kontrolė, kuri turi apimti ginčijamo sprendimo motyvų teisėtumą, iš esmės reiškia, kad bylą nagrinėjantis teismas gali reikalauti, kad kompetentinga institucija informuotų apie šiuos motyvus. Tačiau, konkrečiai kalbant apie Bendrijos teise suteikiamos teisės veiksmingos apsaugos užtikrinimą, taip pat reikia, kad suinteresuotieji asmenys galėtų ginti šią teisę kuo geresnėmis sąlygomis ir visiškai susipažinę su informacija nuspręsti, ar reikia kreiptis į teismą. Iš to matyti, kad tokiomis aplinkybėmis kompetentinga nacionalinė institucija turi pareigą pačiame sprendime arba vėliau suinteresuotųjų asmenų prašymu informuoti juos apie motyvus, kuriais ji grindžia savo atsisakymą (žr. 1987 m. spalio 15 d. Sprendimo *Heylens ir kt.*, 222/86, Rink. p. 4097, 15 punktą).

60 Šis vėlesnis informavimas gali būti ne tik aiškus motyvų išdėstymas, bet taip pat reikšmingos informacijos ir dokumentų perdavimas atsakant į pateiktą prašymą.

61 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip: Direktyvos 85/337 4 straipsnį reikia aiškinti taip, kad juo nereikalaujama, jog pačiame sprendime, kuriame padaryta išvada, kad nereikia įvertinti į minėtos direktyvos II priedą patenkančio projekto poveikio aplinkai, būtų nurodyti motyvai, dėl kurių kompetentinga institucija nusprendė, jog tokio vertinimo nereikia. Tačiau tuo atveju, kai suinteresuotasis asmuo to prašo, kompetentinga administracinė institucija turi pareigą jį informuoti apie motyvus, dėl kurių šis sprendimas buvo priimtas arba, atsakydama į pateiktą prašymą, perduoti reikšmingą informaciją ir dokumentus.

*Dėl antrojo ir trečiojo prejudicinių klausimų*

62 Antruoju ir trečiuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo klausia, pirma, ar tuo atveju, jei Teisingumo Teismo atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas, tokio sprendimo, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, turiniu įvykdoma pareiga motyvuoti, kurios turi laikytis kompetentingos institucijos ir, antra, esant reikalui, kokiu būdu šis motyvavimas turi būti vykdomas.

63 Nors, kaip matyti iš atsakymo į pirmąjį klausimą, motyvai nebūtinai turi būti nurodyti pačiame sprendime neatlikti PAV, kompetentinga administracinė institucija, remdamasi taikytinais nacionalinės teisės aktais, ar savo iniciatyva sprendime gali nurodyti motyvus, kuriais jis pagrįstas.

64 Tokiu atveju šis sprendimas turi būti toks, kad leistų suinteresuotiesiems asmenims įvertinti galimybę pareikšti dėl jo ieškinį, galbūt atsižvelgiant į įrodymus, apie kuriuos vėliau jie gali būti informuoti.

65 Šiomis sąlygomis negalima atmesti galimybės, kad pagrindinėje byloje *Secretary of State* nurodytas motyvavimas gali būti laikomas pakankamu, atsižvelgiant, be kita ko, į įrodymus, apie kuriuos suinteresuotieji asmenys jau buvo informuoti, su sąlyga, kad šie asmenys turi galimybę kompetentingų institucijų paprašyti ir iš jų gauti, taikant teisminę kontrolę, reikiamą papildomą informaciją, galinčią papildyti šį motyvavimą.

66 Todėl į antrąjį ir trečiąjį klausimus reikia atsakyti taip, kad tuo atveju, kai valstybės narės sprendime nevertinti į Direktyvos 85/337 II priedą patenkančio projekto poveikio aplinkai pagal minėtos direktyvos 5–10 straipsnius yra nurodyti jį pagrindžiantys motyvai, minėtas sprendimas yra pakankamai motyvuotas, kai jame pateikti motyvai kartu su įrodymais, apie kuriuos suinteresuotieji asmenys jau buvo informuoti ir kurie gali būti papildyti reikiama papildoma informacija, kurią kompetentinga nacionalinė institucija privalo suinteresuotiesiems asmenims pateikti pastarųjų prašymu, leidžia minėtiems asmenims įvertinti galimybę pareikšti ieškinį dėl šio sprendimo.

**Dėl bylinėjimosi išlaidų**

67 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **1985 m. birželio 27 d. Tarybos direktyvos 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo, iš dalies pakeistos 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/35/EB, 4 straipsnį reikia aiškinti taip, kad juo nereikalaujama, jog pačiame sprendime, kuriame padaryta išvada, kad nereikia įvertinti į minėtos direktyvos II priedą patenkančio projekto poveikio aplinkai, būtų nurodyti motyvai, dėl kurių kompetentinga institucija nusprendė, jog tokio vertinimo nereikia. Tačiau tuo atveju, kai suinteresuotasis asmuo to prašo, kompetentinga administracinė institucija turi pareigą jį informuoti apie motyvus, dėl kurių šis sprendimas buvo priimtas arba, atsakydama į pateiktą prašymą, perduoti reikšmingą informaciją ir dokumentus.**

2. **Tuo atveju, kai valstybės narės sprendime nevertinti į Direktyvos 85/337 II priedą patenkančio projekto poveikio aplinkai pagal minėtos direktyvos 5–10 straipsnius yra nurodyti jį pagrindžiantys motyvai, minėtas sprendimas yra pakankamai motyvuotas, kai jame pateikti motyvai kartu su įrodymais, apie kuriuos suinteresuotieji asmenys jau buvo informuoti ir kurie gali būti papildyti reikiama papildoma informacija, kurią kompetentinga nacionalinė institucija privalo suinteresuotiesiems asmenims pateikti pastarųjų prašymu, leidžia minėtiems asmenims įvertinti galimybę pareikšti ieškinį dėl šio sprendimo.**

Parašai.